

SEMINAR ENHANCING SCHOOL TO WORK TRANSITION AN EXAMINATION OF THE EXPERIENCES AND GOOD PRACTICES OF THE BRAZILIAN APPRENTICESHIP SYSTEM

SPEECH MINISTER VAN ARBEID, DRS S. MOESTADJA

Geachte collega van Minowc, directieleden, deskundigen van de Braziliaanse overheid en de ILO, focal points, overige afdelingshoofden en functionarissen van beide ministeries

Ik heet u allen van harte welkom bij dit seminar dat samen door onze ministeries wordt georganiseerd in het kader van de jeugdwerkloosheid (*youth unemployment*) en in het verlengde daarvan de problematiek van de ‘school-to-work-transition’ oftewel de naadloze aansluiting van onderwijs en beroepsvorming op de arbeidsmarkt. *We are glad and appreciative that experts from the Brazilian Government along with experts from the ILO are willing to assist us in shaping our education and labour policy with regard to the said subject. This seminar is closely linked to the Sustainable Development Goals 2030 and to be exact Goal Number 8.6 which aims to substantially reduce the proportion of youth ‘not in employment, education or training’ (NEET) by 2020.* Ik citeer in dit kader uit onze Beleidsnota 2016-2021: ‘Bij de laatste Census (2012) werd voor Suriname een werkloze bevolking van 21.512 geteld, ongeveer 31% minder in vergelijking met de periode van Census 2004. ... Karakteristiek voor de Surinaamse arbeidsmarkt is dat werkloosheid voornamelijk een probleem vormt voor vrouwen en jeugdigen; van het totaal aantal werklozen bestaat gemiddeld 60% uit vrouwen en 32% uit jeugdigen’.

De problematiek van de naadloze aansluiting van onderwijs en beroepsvorming (inclusief vakscholing) is al geruime tijd erkend en op de agenda van o.a. de ministers van Arbeid van de Caribische landen. De uitdagingen ten aanzien van de problematiek zijn divers. In de eerste plaats heeft het te maken met de skills gap, waarbij technische skills niet aansluiten op de behoeften van de bedrijven op de arbeidsmarkt. In dit kader denken we aan nieuwe technologie, nieuwe technieken, groene aspecten in het kader van duurzaam ondernemen, ontwikkeling in sectoren, nieuwe sectoren en certificering van bedrijven. Niet minder belangrijk zijn de soft-skills, de niet-technische vaardigheden die de eerste betreders op de arbeidsmarkt wel eens niet hebben waardoor ze banen waarvoor ze gekwalificeerd zijn, toch niet kunnen verkrijgen of

behouden. Bij deze denken we aan sollicitatietechnieken, maar ook een gezonde bij de leeftijd passende kijk op de arbeidsverhouding, werkorganisaties, rapportageverplichtingen, communicatie en de gezagsverhouding.

De stagnerende school-naar-werk-transitie vertaalt zich in jeugdwerkloosheid en deze kan een genderspect in zich herbergen. Volgens het ILO vlagschiprapport '*World Employment and Social Outlook for Youth 2016*' indiceren recente school-to-work transition surveys dat in Latin America and the Caribbean gezinsverantwoordelijkheden en zwangerschap aangemerkt worden als de meest voorkomende oorzaken van inactiviteit van jonge vrouwen op de arbeidsmarkt. Uit de statistieken wereldwijd blijkt dat de participatie van de jeugd aan het arbeidsproces afgenomen is, maar dat heeft als oorzaak het langer studeren van jongeren, een positief punt dat de kansen op een goede baan vergroten op de arbeidsmarkt na het afstuderen. Het rapport merkt echter op dat als gelet wordt op de situatie specifiek van de ontwikkelingslanden, een significant deel van de jongeren, niet in staat zijn om zich in te schrijven voor voortgezet onderwijs. In Suriname kan in dit kader benadrukt worden het progressief uitvallen van jongens uit het onderwijsproces, zonder goede skills, naarmate het onderwijsproces op een hoger niveau komt. Deze jongemannen lopen in de nagestreefde genderbalance een hogere risico om gevangen te blijven in armoede vanwege een gebrekkige toegang tot betere banen, aldus het rapport. Jeugdwerkloosheid brengt jongeren in de uitzichtloze situatie waardoor ze Niet in Emplooi, niet in Educatie en noch in Training zijn (de zogenaamde NEET-jongeren). De recente geschiedenis heeft bewezen dat een grote groep NEET-jongeren die armoede en nutteloosheid ervaren, een gevaar kunnen betekenen voor de rust en de politieke stabiliteit van een land.

We hopen dat de ervaringen die wij de komende dagen opdoen met de deskundigen die op bezoek zijn, dat we ons werkgelegenheidsprogramma, dat al decennialang jongeren als een speciale kwetsbare doelgroep aanvaardt, kunnen concretiseren met actiepunten en lokale programma's in samenspraak met Minowc teneinde de werkloosheid onder de jongeren te verkleinen. Het doel van dit seminar is overigens '*to share more in-depth information on the experiences and good practices of the Brazilian Apprenticeship System*', maarook '*to identify opportunities for further South-South Cooperation and Technical Assistance to Caribbean States by the Government of Brazil, in the area of school-to-work transitions*'.

Alhoewel ik herhaaldelijk in mijn toespraken belanghebbende partners en functionarissen gevoelig heb proberen te maken voor de problematiek van de employability, de skills gap en de school-to-work-transition, merken wij dat het vooralsnog aan de overheid niet is gelukt om onder dezelfde aanduiding programma's te initiëren die de toegang van de jongeren tot de arbeidsmarkt en hun kansen daarop vergroten mede in het kader van hun leeftijd gebonden en daaraan inherente beperkingen zoals de sociale vaardigheden. De Caribische ministeries van Arbeid hebben ook in hun recente verklaring van 2017 aangenomen op Kingston Jamaica benadrukt dat de problematiek van de jeugdwerkloosheid actueel is in de regio en dat apprenticeship programma's daarbij een rol kunnen spelen. *'The high levels of youth unemployment and under-employment are incompatible with the vision of a prosperous Caribbean. Increased efforts to improve young people's employability through the integration of workplace experience within the education system should be implemented through robust entrepreneurship, apprenticeship, and other types of work-based training'* aldus een passage uit de genoemde verklaring.

Het apprenticeship programma draait om integratie van werk en beroepsvorming via onderwijs en vakscholing. Vermeldenswaard hierbij is dat voor het eerst na de aanneming van de oude Arbeidswet uit 1963 nu pogingen zijn ondernomen om stage- en beroepsonderwijs- en vakscholingsregels vast te leggen in de arbeidswetgeving in het kader van de minimumleeftijd voor toelating tot de arbeidsmarkt. Vorige week heb ik een voorstel tot integrale herziening van de kinderarbeidswetgeving – inclusief bepalingen voor beroepsvorming – ingediend aan het tripartiete Arbeidscollege voor hun advies.

Aan het einde van mijn betoog zou ik willen benadrukken dat de Surinaamse samenleving, met inbegrip van de werkgevers en werknemers, ontvankelijk en gevoelig lijken voor de integratie van arbeid en scholing, getuige de ingeburgerde uitdrukking 'on the job training'. Ook ons instituut de SAO heeft dit principe vanwege haar acceptatie in de samenleving omarmt. Het niveau waarop wij dit in de samenleving geaccepteerd concept hebben geïncorporeerd in ons werkgeleheidsbeleid en –programma is echter onvoldoende tot wasdom gekomen.

Laten wij hopen dat dit seminar ons zodanig inspireert als technocraten dat wij na het seminar meer structuur, continuïteit, diepgang en samenhang kunnen geven aan genoemd concept. Ik wens u allen een succesvolle seminar toe en verwacht binnen een week een notitie met concrete actiepunten die gekoppeld aan onze Beleidsnota 2016-2021 het werkgelegenheidsprogramma kunnen verrijken met concrete programma's gericht op de jongeren en hun aansluiting op de arbeidsmarkt.